

Odbor za proračune

2022/2150(INI)

10.2.2023

MIŠLJENJE

Odbora za proračune

upućeno Odboru za ekonomsku i monetarnu politiku

o europskom semestru za koordinaciju ekonomskih politika 2023.
(2022/2150(INI))

Izvjestitelj za mišljenje (*): Petri Sarvamaa

(*) Pridruženi odbor – članak 57. Poslovnika

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za proračune poziva Odbor za ekonomsku i monetarnu politiku da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

1. Ističe iznimno neizvjesnu gospodarsku i socijalnu perspektivu EU-a koja proizlazi iz dugotrajnih posljedica pandemije bolesti COVID-19, posebno u području zdravstva i obrazovanja, te posljedica zločinačkog, nezakonitog i neopravdanog rata Rusije protiv Ukrajine, inflacije te energetske krize i krize troškova života; ističe ulogu instrumenta NextGenerationEU (NGEU) u brzom, koordiniranom i ujedinenom odgovoru gospodarske politike na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19 i njegov doprinos brzom i pravednom oporavku uz rast realnog BDP-a za 5,4 % u 2021.; pozdravlja otpornost tržišta rada EU-a; ističe stabilizirajući utjecaj nacionalnih programa rada, koji se podupiru iz Europskog instrumenta za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE), posebno u ublažavanju socijalnih i gospodarskih posljedica pandemije, očuvanju ljudskog kapitala u poduzećima i olakšavanju oporavka aktivnosti poduzeća; poziva na pravodobnu uspostavu trajnog posebnog instrumenta izvan gornjih granica VFO-a s ciljem povećanja spremnosti proračuna EU-a da brzo reagira na trenutačne i druge buduće krize i njihove socijalne i gospodarske utjecaje te da financira nove strateške prioritete EU-a; poziva Komisiju da osigura da se taj zajednički instrument može učinkovito i brzo aktivirati u skladu s potrebama; očekuje od Komisije da podrži metodu zajednice u svojim budućim prijedlozima i ponavlja da bi bilo koji novi instrument trebao biti u nadležnosti proračunskog tijela; pozdravlja namjeru Komisije da predloži Fond za europsku suverenost u reviziji VFO-a u sredini razdoblja s ciljem da se osigura strateška autonomija Unije i smanji ovisnost o zemljama koje nisu članice EU-a u ključnim sektorima; očekuje od Komisije da predloži taj fond u okviru redovnog zakonodavnog postupka i potpuno ga uključi u VFO, čime bi se zajamčio potpuni nadzor Parlamenta, dok bi gornje granice VFO-a trebalo prilagoditi kako bi se njima obuhvatilo novi fond;
2. Pozdravlja činjenicu da Mehanizam za oporavak i otpornost doprinosi ublažavanju neizvjesne gospodarske i socijalne perspektive EU-a i pravednoj tranziciji, digitalizaciji te u širem smislu konkurentnoj, održivoj i otpornoj Uniji koja usklađuje održiv razvoj sa socijalnim i klimatskim ciljevima; poziva na brzu provedbu izmjene Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost u okviru programa RepowerEU, a posebno na ubrzanje ulaganja u obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost kako bi se što prije smanjila ovisnost o fosilnim gorivima; naglašava da je za uspješnu provedbu planova za oporavak i otpornost potrebno ostvarenje dobro prilagođenih ključnih etapa i ciljeva, u prvom redu usklađenosti s vladavinom prava i općim režimom uvjetovanosti, što bi trebalo transparentno i temeljito pratiti te ne dopustiti nazadovanje u postignućima; ističe važnost usklađenosti s vladavinom prava i općim režimom uvjetovanosti jer je zaštita proračuna EU-a temeljni preduvjet za pristup fondu; ponavlja da države članice trebaju imati uspostavljene potrebne mehanizme praćenja, revizije i provedbe kako bi se zajamčilo poštovanje vladavine prava i zaštitili financijski interesi EU-a, posebno kako bi se spriječile prijevare, korupcija i sukobi interesa te osigurala transparentnost;

3. prima na znanje da se gospodarstvo EU-a suočava s rizikom od stagflacije u 2023., pri čemu bi rast realnog BDP-a 2023. trebao dosegnuti samo 0,3 %, dok očekivana stopa inflacije iznosi 7 %; ističe da slaba gospodarska perspektiva za Uniju oslabljuje njezinu međunarodnu konkurentnost; naglašava važnost održavanja znatnih, ciljanih i dobro koordiniranih ulaganja na nacionalnoj razini i razini EU-a u cilju ublažavanja gospodarskih i socijalnih, a time i političkih posljedica te poticanja konkurentne održivosti EU-a; naglašava da je velik dio uspjeha Mehanizma za oporavak i otpornost posljedica mobilizacije financijske potpore za reforme i ulaganja koje poduzimaju države članice; poziva Komisiju i države članice da provedbu Mehanizma za oporavak i otpornost stave u središte ciklusa europskog semestra 2023. kako bi se iskoristio puni potencijal mehanizma u svrhu potpore i veće vidljivosti opsežnih i ambicioznih reformi i ulaganja, koji doprinosi ciljevima održivog razvoja u područjima kao što su pravosudni sustavi, zelena i digitalna tranzicija, gospodarsko i poslovno okruženje, digitalizacija, zdravstvo, obrazovanje i cjeloživotno učenje, kultura, zapošljavanje i socijalna skrb; smatra da bi se buduće reforme europskog semestra trebale temeljiti na iskustvu stečenom u okviru instrumenta NGEU, Mehanizma za oporavak i otpornost te instrumenta SURE, posebno u pogledu transparentnijih i demokratskijih procesa te koordinacije politika i kolaborativnih pristupa utvrđivanju zajedničkih prioriteta;
4. Smatra da je potrebna revizija Pakta o stabilnosti i rastu kako bi se promicalo pravedno, održivo gospodarstvo usmjereno na budućnost; poziva Komisiju i države članice da hitno provedu reformu okvira o gospodarskom upravljanju EU-a, znatno prije deaktivacije opće klauzule o odstupanju, kako bi se učinkovito promicao pravedan, uključiv i održiv rast, povećala demokratska odgovornost i izbjegla nova dužnička kriza; slaže se s Komisijinim smjernicama za pojednostavnjenje okvira o gospodarskom upravljanju EU-a, razlike u fiskalnim politikama država članica, primjenu sveobuhvatnije analize održivosti duga i općim klauzulama o odstupanju; poziva Komisiju i države članice da pri reviziji okvira postupaju s doprinosima proračunu Unije koji se temelje na bruto nacionalnom dohotku jednako kao s nacionalnim obvezama ulaganja s obzirom na to da se proračunom Unije prvenstveno podupiru strateška i ciljana ulaganja kojima se potiče rast te da on podrazumijeva manji rizik od inflacijskog pritiska u usporedbi s nacionalnim programima fiskalnog poticaja; naglašava da bi Parlament trebao biti u potpunosti uključen u reformu okvira gospodarskog upravljanja, kao i u buduće gospodarsko upravljanje u EU-u, među ostalim u uspostavu fiskalnih instrumenata i upravljanje njima;
5. izražava zabrinutost zbog gospodarskog i socijalnog utjecaja spomenutih kriza na proračun Unije i nacionalne proračune; naglašava da su u kontekstu odgovora na krizu države članice donijele potrebne opsežne gospodarske i socijalne mjere; ističe dugoročan utjecaj tih mjera na gospodarsku održivost i smatra da dugoročno gledano treba biti moguće ponovno uspostaviti održiv proračunski pristup; naglašava ključnu ulogu koju će nacionalni proračuni trebati imati u financiranju zelene tranzicije i važnost sprečavanja iscrpljivanja poreznih resursa; podsjeća da se države članice znatno razlikuju kada je riječ o fiskalnom prostoru koji im je na raspolaganju; prima na znanje da ta situacija podrazumijeva rizik od povećanja razilaženja među državama članicama i mogućih poremećaja na jedinstvenom tržištu s obzirom na nastavak i napredak energetske krize; ističe da djelovanje u okviru proračuna EU-a smanjuje taj rizik; u tom kontekstu poziva sve aktere da učinkovito iskoriste proračun EU-a i njegove mogućnosti, uključujući korištenje svih dostupnih resursa Mehanizma za oporavak i

otpornost i u širem smislu stjecanje iskustva iz Mehanizma za oporavak i otpornost, njegova pozitivnog utjecaja na europsko gospodarstvo te njegova potencijala u jamčenju da sve države članice imaju fiskalnu fleksibilnost koja bi omogućila dostatno visoke razine strateških javnih ulaganja prema fiskalnim pravilima, uključujući ubrzavanje pravedne tranzicije i pritom očuvanje poštene konkurentnosti;

6. Podsjeća da se brzo i pravodobno uvođenje fiskalnog poticaja u okviru instrumenta NGEU temelji na izdavanju obveznica; potvrđuje i pozdravlja činjenicu da je Komisija od početka programa kontinuirano i uspješno dodijelila ukupno 170,8 milijardi EUR dugoročnog financiranja unatoč sve zahtjevnijim tržišnim uvjetima; ističe da time što će Uniju učiniti jednim od najvećih izdavatelja obveznica u Europi, NGEU može doprinijeti ublažavanju trenutačne volatilnosti tržišta kapitala EU-a; napominje da će se financiranjem instrumenta makrofinancijske pomoći plus za Ukrajinu dodatno povećati ta uloga; međutim, izražava zabrinutost zbog potencijalnog utjecaja na povećanje obveza Unije u pogledu otplata duga prouzročenog neurednim otplaćivanjem; stajališta je da su nova vlastita sredstva ključna za otplatu duga kako bi se zaštitio integritet politika i proračuna EU-a te za potpunu održivost kapaciteta zaduživanja EU-a; naglašava da je za očuvanje integriteta proračuna, politika i financijske sposobnosti EU-a te očuvanje povjerenja ulagača u Uniju kao kvazidržavnog izdavatelja potreban jasan aranžman za otplatu duga; stoga poziva države članice da ubrzaju pregovore o prijedlogu odluke o vlastitim sredstvima koja se temelji na sustavu EU-a za trgovanje emisijama, mehanizmu za graničnu prilagodbu emisija ugljika i prvom stupu o minimalnom oporezivanju multinacionalnih poduzeća iz Uključivog okvira Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj/skupine G20 za borbu protiv erozije porezne osnovice i premještanja dobiti; poziva Komisiju i Vijeće da u potpunosti poštuju vremenski okvir za uvođenje novih vlastitih sredstava koji je uključen u pravno obvezujući plan dogovoren u Međuinstitucijskom sporazumu o proračunskoj disciplini, suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju; poziva Komisiju da najkasnije u trećem tromjesečju 2023. iznese prijedlog za drugi skup novih vlastitih sredstava kako bi se dug NGEU-a mogao refinancirati bez nanošenja štete budućim programima.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	9.2.2023.
Rezultat konačnog glasovanja	+: 28 -: 2 0: 4
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Rasmus Andresen, Pietro Bartolo, Olivier Chastel, Andor Deli, Pascal Durand, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Matteo Gazzini, Alexandra Geese, Vlad Gheorghe, Valentino Grant, Francisco Guerreiro, Valérie Hayer, Niclas Herbst, Hervé Juvin, Moritz Körner, Pierre Larrourou, Camilla Laureti, Janusz Lewandowski, Margarida Marques, Siegfried Mureşan, Dimitrios Papadimoulis, Bogdan Rzońca, Nils Ušakovs, Rainer Wieland
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Anna-Michelle Asimakopoulou, Jonás Fernández, Fabienne Keller, Eva Maria Poptcheva, Monika Vana
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Asim Ademov, Alexander Bernhuber, Alicia Homs Ginel, Ivan Štefanec

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

28	+
PPE	Asim Ademov, Anna-Michelle Asimakopoulou, Alexander Bernhuber, José Manuel Fernandes, Niclas Herbst, Janusz Lewandowski, Siegfried Mureşan, Ivan Štefanec, Rainer Wieland
Renew	Olivier Chastel, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Fabienne Keller, Eva Maria Poptcheva
S&D	Pietro Bartolo, Pascal Durand, Jonás Fernández, Eider Gardiazabal Rubial, Alicia Homs Ginel, Pierre Larrourou, Camilla Laureti, Margarida Marques, Nils Ušakovs
GUE/NGL	Dimitrios Papadimoulis
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Alexandra Geese, Francisco Guerreiro, Monika Vana

2	-
NI	Andor Deli, Hervé Juvin

4	0
ECR	Bogdan Rzońca
ID	Matteo Gazzini, Valentino Grant
Renew	Moritz Körner

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani